PÖRSSISÄÄTIÖ
BÖRSSTIFTELSEN

Suomen Pörssisäätiö
sari.lounasmeri@porssisaatio.fi
+358 50 372 5925

jesse.collin@porssisaatio.fi
+358 40 769 1518

Eduskunnan talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

9.9.2021

Asia: Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle (U 29/2021 vp) komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien (EU) 2013/34, 2004/109 ja 2006/43 sekä asetuksen (EU) 537/2014 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse yritysten kestävyysraportoinnista (KOM(2021) 189 lopullinen)

Pörssisäätiön lausunto eduskunnan talousvaliokunnalle yritysten vastuullisuusraportointia koskevasta EU-lainsäädäntöehdotuksesta

Pörssisäätiö kiittää lausuntopyynnöstä. Pörssisäätiö edistää arvopaperisäästämistä ja arvopaperimarkkinoita.

Tausta

Lausuntopyynnön kohteena oleva valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle (U 29/2021 vp) koskee EU:n komission ehdotusta direktiiviksi yritysten vastuullisuusraportoinnista (Corporate Sustainability Reporting Directive, jäljempänä ”*CSRD*” tai ”*direktiiviehdotus*”). Ehdotus korvaa ns. ei-taloudellisesta tiedosta annetun direktiivin (2014/95/EU), jonka mukaiset velvoitteet on Suomessa saatettu voimaan kirjanpitolain (1336/1997, KPL) 3a luvun säännöksin.

Yleisiä huomioita direktiiviehdotuksesta ja Suomen kannasta

Pörssisäätiö pitää direktiiviehdotusta tervetulleena ja kannatettavana lainsäädäntöehdotuksena. Erilaiset sijoittajat tarvitsevat kasvavissa määrin luotettavaa, kattavaa ja vertailukelpoista kestävyysinformaatiota yrityksistä. Lisäksi monet rahoitusmarkkinatoimijat tarvitsevat kattavampaa kestävyysinformaatiota täyttääkseen EU:n kestävän rahoituksen sääntelystä johtuvat velvoitteensa.

Yhtäältä monet sijoittajat ovat yhä kiinnostuneempia sijoituskohteidensa ESG-suoriutumisesta ja painottavat kestävyyskysymyksiä sijoituspäätöksiä tehdessä. Tämä koskee niin institutionaalisia sijoittajia kuin myös yksityissijoittajia. Toisaalta monet sijoittajat pyrkivät enenemissä määrin hallitsemaan sijoitusportfolioidensa ilmastoriskiä. Tämän tavoitteen kannalta on olennaista, että yhtiöiden raportoiman informaation perusteella sijoittajat pystyvät arvioimaan luotettavasti yhtiöiden resilienssiä ja markkinat pystyvät hinnoittelemaan sijoituskohteidensa ilmastoriskin oikein. Muutoin pääomamarkkinat ovat alttiita tähän liittyvälle järjestelmäriskille.

Lisäksi EU:n kestävän rahoituksen lainsäädäntökehikko on lisännyt merkittävästi rahoitusmarkkinatoimijoiden tiedontarvetta, joka kohdistuu yritysten kestävyysinformaatioon. Rahoitusmarkkinatoimijoille on asetettu merkittäviä tiedonantovelvollisuuksia, jotka muun muassa liittyvät kestävyystekijöiden huomioimiseen sijoitustoiminnassa ja haitallisten kestävyysvaikutusten arviointiin, mutta vastaavasti reaalitalouden yritysten toiminnasta ei ole nykyisen ei-taloudellisesta annetun direktiivin nojalla ole saatavissa riittävästi kestävyystietoa.

Pörssisäätiö pitää kannatettava Suomen lähtökohtaisesti positiivista suhtautumista komission direktiiviehdotukseen. Pörssisäätiö kuitenkin ehdottaa, että Suomen kantana olisi selkeästi sen edistäminen, että direktiivi palvelisi erilaisten rahoitusmarkkinatoimijoiden tiedontarvetta kestävyysinformaatioon liittyen. Direktiivin nojalla julkistettavan tiedon tulisi olla standardisoitua, vertailukelpoista, luotettavaa ja palveltava erilaisten sijoittajien tiedontarvetta, sekä erityisesti tuotettava Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteita.

Erityisiä huomioita direktiiviehdotuksesta

Soveltamisalasta

Voimassa olevat velvoitteet, jotka on säädetty noudata tai selitä -periaatteen mukaisina, kohdistuvat yleisen edun kannalta merkittäviin suuriin yhteisöihin, joissa työntekijämäärä tilikauden aikana on keskimäärin yli 500 henkilöä (KPL 3a:1). Nykyiset kestävyysinformaation julkistamista koskevat velvoitteet koskevat varsin suppeaa yritysjoukkoa. Direktiiviehdotuksessa uudet velvoitteet ulotettaisiin kaikkiin suuryrityksiin eli yrityksiin, jotka on määritelty kirjanpitolain 1:4c:ssä direktiivin mukaisesti sekä osittain suppeampina pieniin ja keskisuuriin pörssiyhtiöihin.

Pörssisäätiö pitää soveltamisalan laajentamista kannatettavana muutosehdotuksena. Nykymuotoinen soveltamisalan rajaus aiheuttaa tarpeettoman listautumiskynnyksen yrityksille. Kestävyysinformaatiota koskeva tiedontarve ei rajoitu ainoastaan pörssiyhtiöihin, sillä sijoittajat tarvitsevat kasvavissa määrin kestävyysinformaatiota myös rahoittaessaan listaamattomia yrityksiä, joten ei ole perusteita asettaa yrityksiä toisistaan poikkeavaan asemaan pelkästään markkinapaikan perusteella.

Lisäksi on pidettävä positiivisena ehdotusta, jonka mukaan säännellylle markkinalle listautuneisiin Pk-yrityksiin sovelletaan siirtymäaikaa. Vastaavasti positiivista on, että pk-yritysten kasvumarkkinalle listattuihin yrityksiin sovelletaan kevennettyjä raportointivaatimuksia. Nämä kevennykset laskevat pienempien yritysten listautumiskynnystä ja näin ollen edistävät arvopaperimarkkinoiden toimintaa. Edelleen on positiivista, että listaamattomille pk-yrityksille ollaan ehdotuksen mukaan luomassa kevennetyt vapaaehtoiset kestävyysraportointistandardit.

Kestävyystiedon varmennuksesta ja raportoinnin standardisoinnista

On syytä korostaa nykymuotoisten raportointivelvoitteiden olevan joustavia ylätason velvoitteita, eikä vapaaehtoisista kestävyysraportointistandardeista ole muodostunut riittävää markkinastandardia. Myös kestävyysinformaation varmennuksen puute on omiaan heikentämään julkistetun tiedon laadullista luotettavuutta. Pörssisäätiö pitää kannatettavan ehdotusta, jonka mukaan toimintakertomuksen osana julkistettavaksi edellytettävät kestävyystiedot otettaisiin tilintarkastuksellisen varmennuksen kohteeksi. Lisäksi positiivisena on pidettävä Euroopan laajuisten velvoittavien raportointistandardien kehittämistä.

PÖRSSISÄÄTIÖ
BÖRSSTIFTELSEN

Velvollisuus varmentaa yhtenäisen standardin nojalla raportoidut kestävyystiedot lisäävät tiedon luotettavuutta ja parantavat myös vertailukelpoisuutta. Nämä seikat ovat omiaan lisäämään julkistettavan tiedon käyttökelpoisuutta. Jos kestävyystiedot jätettäisiin varmennuksen ulkopuolelle, raportoinnin perustuessa erilaisille standardeille tai soveltamisalan ollessa liian suppea, sijoittajat saattaisivat vaatia lisäselvityksiä tiedon luotettavuudesta tai ryhtyä itse kestävyystietoa koskeviin lisäselvityksiin. Nämä selvityskustannukset kanavoituisivat kohonneina rahoituskustannuksina yrityksille ja viimekädessä osakkeenomistajille.

Joustavalla sääntelyllä on oikeusjärjestelmässämme paikkansa, mutta tässä tapauksessa joustavuus kääntyy itseään vastaan, kun kestävyysinformaatiota hyödyntävät tahot tarvitsevat kattavaa ja vertailukelpoista informaatiota, joka on sisällöllisesti synkronisoitu taksonomia-asetuksen[1] ja tiedonantoasetuksen[2] asettamien velvollisuuksien kanssa. Nykyisen sääntelyn nojalla raportoitava kestävyysinformaatio ei täytä sijoittajien laadullista tiedontarvetta, eivätkä sijoittajat saa tarpeeksi laajasta yritysjoukosta kestävyysinformaatiota. Toisin sanoen nykytilan mahdollistama joustava ja soveltamisalaltaan suppea raportointi on pahimmillaan turha lisärasite yhtiöille, koska raportoitava informaatio tuo sitä tarvitseville toimijoille vain rajallisesti lisäarvoa, mutta aiheuttaa kuitenkin raportoivalle yhtiölle kustannuksia.

Raportoitavan kestävyystiedon on kuitenkin oltava tietoa hyödyntävien tahojen tarpeiden kannalta olennaista ja hyödyllistä. Vastaavasti tarpeettoman tiedon raportointia tulee välttää. Tästä johtuen raportoitavan tiedon sisällön määrittämisen kuin myös raportointistandardien kehittämisen osalta on tärkeää huomioida toimialakohtaiset erot.

Pörssisäätiö pitää tärkeänä, että kestävyysinformaatio varmennetaan muun tilinpäätösinformaation varmentavan tahon toimesta. Kestävyysinformaation ja muun tilinpäätösinformaation varmennuksen hajauttaminen eri toimijoille olisi omiaan lisäämään tiedon luotettavuuteen liittyvää epävarmuutta ja olisi ongelmallinen tilinpäätösinformaatioon liittyvien vastuukysymysten kannalta.

Annamme mielellämme lisätietoa lausunnostamme.

Sari Lounasmeri
toimitusjohtaja

Jesse Collin
lakijohtaja

[1] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus kestävään sijoittamista helpottavasta kehyksestä (taksonomia) (EU 2020/852)
[2] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus kestävyyteen liittyvien tietojen antamisesta rahoitussektorilla (EU 2019/2088)